

Съфинансиран от
Европейската програма
"Права, равенство и
гражданство"

Права, подкрепа и закрила на жертви на насилие основано на пола

<https://www.domviolence.org.cy/STEP4GBV/>

<https://ww.facebook.com/STEP4GBV/>

Тази публикация обвързва само нейния редактор и Европейската комисия не носи отговорност за каквато и да е употреба на информацията, съдържаща се в нея.

Съдържание

Програмата «STEP4GBV»	4
Тълкуване на термините	4
Основни права на жертвите на насилие основано на пола	4-5
Жертви на домашно насилие и насилие от партньор	5-6
Жертви на сексуално насилие (деца, възрастни)	7- 9
Жертви на трафик на хора	9-10
Списък от институции и данните им за връзка	11-13

Програмата «STEP4GBV»

Тази брошура е изготвена в рамките на програмата STEP4GBV: Support, Training, Exchange Practices for Gender Based Violence¹, която е съфинансирана от Европейската комисия. Целите на програмата включват подобряване на качеството на услугите, предоставяни жертви на основаното на пола насилие, осигуряване на достъп до информация за всички жертви и ефективно покритие на техните нужди.

ТЪЛКУВАНЕ НА ТЕРМИНИТЕ

„насилие“ - този термин включва всяко действие, бездействие, или поведение, които могат да причинят вреда на лице (жертва) и щети на семейството, собствеността или на репутацията му.

„вред“ означава физическо, сексуално или психическо увреждане, заболяване или разстройство, които могат да бъдат постоянни или временни, или всяка една друга щета срещу конкретно лице, както и щета срещу семейството, собствеността или репутацията му.

„насилие основано на пола“ - това е насилието, насочено срещу дадено лице поради пола му, половата идентичност или изразяването на пола му или насилие, което засяга несъразмерно голям брой лица от един и същ пол и включва:

- (а) насилие при близки отношения,
- (б) сексуално насилие, включително изнасилване, сексуално посегателство и сексуален тормоз,
- (в) трафик на хора,
- (г) робство, както и
- (д) различни форми на вредни практики като принудителни бракове, генитално осакатяване на жени и така наречените престъпления, извършени в името на честта .

„насилие при близки отношения“ означава насилие, което се упражнява от лице, което е или е било съпруг/а или партньор или друг член на семейството на жертвата, независимо от това дали извършителят споделя или е споделял един покрив с жертвата, и включва физическо, сексуално, психическо или финансово насилие и всичко онова, което може да доведе до физическо, психическо или емоционално увреждане или финансови загуби.

„възраст за изразяване на сексуално съгласие“ означава възрастта, под която са забрани сексуалните актове с деца, и която се определя като възрастта на седемнадесет (17) години.

„дете“ означава лице на възраст под осемнадесет (18) години.

ОСНОВНИ ПРАВА НА ЖЕРТВИТЕ НА НАСИЛИЕ ОСНОВАНО НА ПОЛА

¹ Бел. пр. „STEP4GBV: Подкрепа, обучение и обмяна на опит по въпроси за насилието основано на пола“

Ако сте жертва на насилие основано на пола, имате право да:

- да бъдете разбран/а и да разбирате напълно информацията, която Ви се предоставя,
- да бъдете придружен/а от лице по свой избор по време на посещенията си в полицията,
- да сте запознат/а с данните на полицейския служител, който работи по Вашия случай,
- да бъдете осведомяван/а за това как напредва Вашия случай,
- да Ви се предоставя устен и писмен превод още при първия Ви контакт с полицията,
- да бъдете информиран/а в случай на освобождаване или бягство на извършителя и в случаи на вземане на мерки за безопасността Ви
- да получите превод на писмената форма на Вашата жалба,
- да ви бъде предоставена защита по време на наказателното производство,
- да бъде осигурена защитата на личните Ви данни и живот,
- да Ви бъдат компенсирани пътните разходи, свързани с участието Ви в наказателното производство,
- да бъдете обезщетен/а за вредите, претърпени в резултат на престъплението.

ПРАВА ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ КАТЕГОРИИ ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ ОСНОВАНО НА ПОЛА

I. ЖЕРТВИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ И ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ ОТ ПАРТНЬОР

Вие сте жертва на домашно насилие или на насилие от партньор, когато:

Бившият или настоящият Ви съпруг/а, човек, с когото живеете или партньор Ви причинява:

- **телесна повреда** (малки или по-сериозни наранявания)
- **сексуална вреда** (Например, упражняване на насилие върху Вас с цел сексуално малтретиране)
- **психическо посегателство** например:
 - ругае Ви, обижда Ви или Ви заплашва,
 - прави Ви финансово зависим/а от него/нея,
 - изолира Ви от социалната, семейната и приятелска Ви среда,
 - ограничава свободата Ви

Вие сте дете жертва на домашно насилие, когато...

Друг член на семейството (дете или възрастен) Ви причинява телесна повреда, сексуална вреда или психическо посегателство.

Членове на семейството са: семейната двойката, родителите и децата на семейната двойка (биологични или осиновени), както и всяко лице, което живее с някое от горепосочените лица.

В допълнение към основните права на всички жертви, като жертва на домашно насилие или на насилие от партньор, имате следните права:

- в хода на разследването на случая от страна на полицията можете да дадете показания на служител от същия пол, освен ако не желаете обратното. Показанията Ви също така могат да бъдат записани на видео.
- можете да се предпазите по-ефективно от насилника, ако поискате да бъде издадена съдебна ограничителна заповед, която забранява на лице, което е заподозряно или обвинено в престъпление домашно насилие, да влиза в семейното жилище.
- имате възможността да бъдете настанен/а в един от приютите на Асоциацията за превенция и борба с домашното насилие (SPAVO) при определени условия.

Също така би било полезно да знаете, че:

- когато насилието се извършва от член на семейството срещу друг член, то се счита от закона за насилие с голяма тежест, за това и съдът може да наложи по-голяма присъда.
- ако не е възможно да се осигурят подкрепящи доказателства, съдът може да обяви обвиняемия за виновен, вземайки под внимание само показанията на жертвата.
- съдът може да разреши представянето на показания записани на видео като основни свидетелски показания. Също така може с цел защита на свидетелите да се постави специална преграда или да бъде използвана видео система за наблюдение, или друго средство, така че обвиняемият да не може да вижда свидетеля.
- когато се подава жалба за престъплението домашно насилие, не се разрешават разкриването или публикуването на името и адресът на жертвата, нито каквато и да е друга информация, която може да разкрие самоличността ѝ.

НОМЕР ЗА СПЕШНИ СЛУЧАИ	112	За жалби: В най-близкото полицейско управление или в районните отдели за разследване на престъпления
---------------------------------------	------------	---

За повече информация можете да се свържете с една от по-долу изброените институции, които могат да окажат помощ.

Бюро за работа по въпроси на домашно насилие и малтретиране на малолетни (Полиция), Асоциация за превенция и борба с домашното насилие (SPAVO), социални служби, психичноздравни служби, Комисар за администрация и защита правата на човека (Омбудсман), Комисар за защита правата на детето, Консултативна комисия за домашното насилие, Кипърски съюз за семейно планиране (CFPA), болница „Архиепископ Макариос III“, Кипърски център за безопасен интернет, Европейски телефонен номер за подкрепа на децата и юношите, Hope for Children CRC Policy Center, Средиземноморски институт за изследвания на пола (MIGS), CARITAS

(Вижте пълния списък на институциите на страници 11-13)

II. ЖЕРТВИ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ

ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ

„Сексуално насилие или експлоатация на деца“ - това включва, наред с друго, следните актове:

- (а) предизвикване на дете, което не е достигнало възрастта за изразяване на сексуално съгласие, да е свидетел на сексуални актове или насилие, или на изображения на сексуални актове или насилие,
- (б) сексуални актове с дете, което не е достигнало възрастта за изразяване на сексуално съгласие,
- (в) принуждаване на дете или използване на сила или заплахи към дете, което не е достигнало възрастта за изразяване на сексуално съгласие, да извърши сексуален акт с трето лице или да участва в порнографска дейност,
- (г) достъп до, притежание или разпространяване на детска порнография.

Ако сте дете, жертва на сексуално насилие, освен основните права, които имат всички жертви, имате и право на:

- разследването на случая да бъде извършено незабавно, за да не се влошава повече травмата, която сте преживели.
- показанията Ви да бъдат взети на място, специално предназначено и приспособено за тази цел, от специалисти, както и да бъдат записани на видео,
- можете да се предпазите също така, като поискате издаване на съдебна ограничителна заповед за заподозряно лице или заповед за преместване на жертва до разглеждането на делото.
- Вие, както и всички потенциални жертви, можете да се предпазите чрез постановление, което да забранява на заподозряното лице да влиза или да се доближава на определено разстояние до, или да престоява в мястото, където пребивава жертвата, или на места, посещавани от деца,
- да бъдете осведомен/а в случай, че се намирате в опасност от извършителя, като същевременно полицията предприеме необходимите мерки за сигурност,
- да получите цялостната подкрепа (разследване на случая, психологическа и социална помощ от страна на всички компетентни институции) чрез организацията "Къщата на детето",
- да разполагате с всички необходими улеснения, предвидени от Закона за защита на свидетелите, които включват: явяване в съда в заседанията при закрити врата, без визуален контакт с обвиняемото лице, или явяване от друга стая, която е под видеонаблюдение,
- да бъдете защитени срещу публикуването на личните Ви данни, както по време, така и след края на процеса.

Освен това

срещу Вас няма да бъде образувано наказателно производство, ако сте участвали в престъпни дейности, които сте били принудени да извършите в резултат на сексуалното насилие над вас.

НОМЕР ЗА СПЕШНИ СЛУЧАИ	112	За жалби: <ul style="list-style-type: none">• в най-близкото полицейско управление или• районните отдели за разследване на престъпления, или• Бюрото за работа по въпроси по превенцията/борбата с домашното насилие и малтретиране на малолетни (специален екип за разследване на случаи на сексуално малтретиране на деца)
---------------------------------------	------------	---

За повече информация можете да се свържете с една от по-долу изброените институции, които могат да окажат помощ.

Cyprus Stop Trafficking, Hope for Children CRC Policy Center, MIGS, CARITAS, Cyber Ethics, Бюро за работа по въпроси на домашно насилие и малтретиране на малолетни (полиция), Консултативна комисия за домашното насилие, Кипърска младежка организация, социалните служби, психичноздравни служби, Европейска телефонна линия за подкрепа на децата и юношите, Комисар за закрила правата на детето, MIGS, CARITAS, SPAVO, CFPA, болница „Архиепископ Макариос III“.
[\(вижте списъка на страници 11-13\)](#)

ПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА, ЖЕРТВИ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Сексуалното насилие или експлоатацията представлява опит или сексуален акт без съгласието на лицето. Сексуално насилие или експлоатация може да е:

- неприличната нападка,
- изнасилването,
- кръвосмешението,
- трафикът на хора с цел сексуална експлоатация,
- насилствената проституция,
- възпрепятстването на лице да употребява контрацепция,
- насилственият аборт,
- принудителният брак,
- гениталното осакатяване на жени,
- сексуалното насилие над хора с интелектуални или умствени затруднения

Имайте предвид, че някои форми на сексуално насилие и експлоатация могат да бъдат извършени и посредством интернет (изпращане на съобщения със сексуално съдържание).

Ако сте жертва на сексуално насилие или експлоатация имате право:

- **на подкрепа и закрила**, ако това се счита за необходимо при дадени обстоятелства, за да се елиминира рискът от това Вие отново да станете жертва, както и от сплашване и от отмъщение по време на разследването и преследването на извършителя.
- **на индивидуална оценка**, за да се определят специфичните за Вас нужди от защита.
- **да ви се предоставят специални мерки за защита**, ако бъдете признат/а за жертва със специални нужди, както следва:

(а) всяко Ваше интервю се провежда на място, специално предназначено и приспособено за тази цел,

(б) всяко Ваше интервю се извършва от специалист по тези въпроси или с негова помощ,

(в) всяко Ваше интервю се извършва от лице от същия пол, ако желаете това и ако го позволява ходът на наказателното производство,

(г) в съда биват вземани следните мерки:

(1) избягва се визуалният контакт между жертвата и извършителя,

(2) позволява се на жертвата да участва в съдебния процес, без да присъства в съдебната зала,

(3) избягват се ненужни въпроси за личния живот на жертвата, които не са свързани с престъплението и

(4) възможно е съдебното заседание да се проведе при закрити врата

НОМЕР ЗА СПЕШНИ СЛУЧАИ	112	За жалби: В най-близкото полицейско управление или в районните отдели за разследване на престъпления
---------------------------------------	------------	---

За повече информация можете да се свържете с една от по-долу изброените институции, които могат да окажат помощ.

STIGMA, MIGS, CARITAS, Cyber Ethics, Бюро за работа по въпроси на домашно насилие и малтретиране на малолетни (полиция), Комисар за администрация и защита правата на човека (Омбудсман), Консултативна комисия за домашното насилие, социални служби, психичноздравни служби, SPAVO, CFPA, болница „Архиепископ Макариос III“
(вижте списъка на страници 11-13)

III. ЖЕРТВИ НА ТРАФИК НА ХОРА

Трафикът на хора е вербуването на хора и тяхното преместване посредством различни форми на принуда, употреба на насилие, измама, заблуда, злоупотреба с власт или с уязвимо положение, с цел експлоатация във всякаква форма, като например сексуална експлоатация, експлоатация на труд, трафик на органи, просия и други.

Ако сте жертва на трафик с цел експлоатация, имате право на:

- защита от наказателно производство срещу вас за участието Ви в престъпна дейност, ако Вашето участие в тази дейност е пряка

- последница от вашето принудителното състояние докато сте били жертва на трафик на хора,
- да получите всяка една необходима информация, свързана със защитата на интересите Ви,
 - на обезщетения чрез предявяване на иск срещу лицата, отговорни за извършените срещу Вас престъпления,
 - достъп до правна помощ, право на процесуално представителство за упражняване на правото Ви на обезщетение и правото на безплатна правна помощ, ако не разполагате с достатъчни финансови средства.
 - физическо и психическо възстановяване и социална подкрепа, които могат да Ви бъдат предоставени чрез следните услуги:
 - предоставяне на препитание, при условие, че не разполагате с достатъчни средства, включително подходящо и безопасно място за живеене, психологическа, материална и финансова помощ,
 - достъп до безплатна спешна медицинска помощ и безплатни здравни грижи
 - устен и писмен превод, когато това е необходимо,
 - достъп до образование, когато това е приложимо,
 - да бъдат посрещнати специалните нужди, които могат да са резултат от бременност, здравословно състояние, увреждания, умствени или психични разстройства, тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие,
 - достъп до пазара на труда, какъвто имат гражданите на Кипър,
 - достъп до професионалната подготовка и обучение, предлагани от Органа по развитие на човешките ресурси към Министерството на труда, социалните грижи и социалното осигуряване, в рамките на валидната политика и процедури,
 - достъп до рехабилитационни програми, предлагани от държавни институции или неправителствени организации, като например курсове за подобряване на професионалните умения, подготовка за репатриране.

НОМЕР ЗА СПЕШНИ СЛУЧАИ	112	<p>За жалби:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в най-близкото полицейско управление или • районните отдели за разследване на престъпления, или • Бюрото за борба с трафика на хора към Дирекцията на полицията
---------------------------------------	------------	---

За повече информация можете да се свържете с една от по-долу изброените институции, които могат да окажат помощ.

Бюро за борба с трафика на хора (полиция), Cyprus Stop Trafficking (CST), CARITAS, UNHCR CYPRUS, International Organization for Migration (IOM), социалните служби, психичноздравни служби, Европейска телефонна линия за подкрепа на децата и юношите, Комисар за администрацията и защита правата на човека, Комисар за закрила правата на детето, болница „Архиепископ Макариос III“, отдел Гражданска регистрация и миграция, Агенцията за предоставяне на убежище, Отдел за инспекцията по труда
([вижте списъка на страници 11-13](#))

СПИСЪК НА ИНСТИТУЦИИ И ТЕХНИТЕ ДАННИ ЗА ВРЪЗКА

Представителство на Върховния комисар на ООН за бежанците в Кипър (UNHCR CYPRUS)

- ул. "Димитракопулу" 2, етаж 3, Никозия 1090 (пк 25577, Никозия 1310)
- 22-359057 / 43, 22-660164
- cypni@unhcr.org
- www.unhcr.org/cyprus.html

Бюро за работа по въпроси на домашно насилие и малтретиране на малолетни (полиция)

- Антистратигу Евангелу Флораки, Никозия 1478
- 22-808442
- domviol.childabuse@police.gov.cy

Бюро за борба с трафика на хора (полиция)

- Антистратигу Евангелу Флораки, Никозия 1478
- 22-808063
- Deptc.oocthb@police.gov.cy

Международна организация по миграция - International Organization for Migration (IOM)

- бул. "Неарху", в района на страта болница на Никозия
- 80002777
- iomnicosia@iom.int

Комисар за администрация и защита на човешките права (Омбудсман)

- ул. "Диагору" 2, сграда Era House, Никозия 1097
- 22-405500/501
- Ombudsman@ombudsman.gov.cy
- www.ombudsman.gov.cy

Комисар за закрила правата на детето

- ул "Апели" и "Павлу Нирвана", Никозия 1496
- 22-873200
- childcom@ccr.gov.cy
- <http://www.childcom.org.cy>

Европейска телефонна линия за изчезнали деца

- 116000
- www.call116000.com

Европейска телефонна линия за помощ на деца и младежи

- 116111
- www.call116111.com

Hope for Children CRC Policy Center

- 22-103234
- info@uncrcpc.org
- www.uncrcpc.org

Кипърски център за безопасен интернет (Cyber Ethics)

- 70000116
- helpline@cyberethics.info
- www.cyberethics.info
- Chat.www.cyberethics.info

Кипърски съюз за семейно планиране (CFPA)

- ул. "Езекия Папайоану" 27, Никозия 1131 (пк 25706, Никозия 1311)
- Гореща телефонна линия за помощ: 1455
- 22-751093
- info@cfpa.org.cy
- www.cyfamplan.org.cy

Средиземноморски институт за изследвания на пола (MIGS)

- ул. "Македонитисис" 46, Никозия 2417, пк 24005, Кипър
- тел: +357 22 841 528
- info@medinstgenderstudies.org
- www.medinstgenderstudies.org

Future Worlds Center

- ул. "Промитеус" 5, Никозия 1065
- 22-873820
- info@futureworldscenter.org
- www.futureworldscenter.org

Болница "Архиепископ Макариос III"

- Никозия, Кипър
- 22-05000 (телефонна централа), 22-405160/38 (Клиника по акушерство и гинекология)

Организация за закрила на жертвите на сексуално малтретиране и експлоатация (STIGMA)

- пк 53687, Лимасол 3317
- 25-109139
- www.stigma-organisation.org

Кипърска младежка организация (ONEK)

- бул. "Аталасас" 104, Строволос 2024, сграда Sofocles Tower, етажи 3, 4, 5, Никозия (централен офис)
- Гореща телефонна линия за помощ: 1410
- 22-402600/2
- www.onek.org.cy

Асоциация за превенция и борба с домашното насилие (SPAVO)

- пк 20422, Никозия 2152
- Гореща телефонна линия за помощ: 1440

- 22-339001
- info@domviolence.org.cy
- www.domviolence.org.cy

Консултативен комитет за превенция и борба с домашното насилие

- пк 16045, Никозия 2085
- 22-775888
- familyviolence.ac@cytanet.com.cy
- www.familyviolence.gov.cy

Отдел гражданско състояние и миграцията (Министерство на вътрешните работи)

- ул. "Хилонос", Никозия 1457
- 22-804518, 22-804523, 22-804402
- migration@crmd.moi.gov.cy
- www.moi.gov.cy/moi/crmd/crmd.nsf

Отдел за инспекция по труда (Министерство на труда, социалните грижи и социалното осигуряване)

- ул. "Апели" 12, Никозия 1493
- 22-405630/631
- director@dli.mlsi.gov.cy
- www.mlsi.gov.cy/dli

Агенцията за предоставяне на убежище (Министерство на вътрешните работи)

- 22-445245, 22-445265
- info@asylum.moi.gov.cy
- www.moi.gov.cy/moi/asylum/asylumservice.nsf

Служба социално подпомагане (Министерство на труда, социалните грижи и социалното осигуряване)

- ул "Продрому" 63, Никозия 1468 (офиси във всички райони на национално равнище)
- 22-406709
- Central.sws@sws.mlsi.gov.cy
- www.mlsi.gov.cy/sws

Психичноздравни служби (Министерство на здравеопазването)

- 22-402100
- director.mhs@cytanet.com.cy
- www.moh.gov.cy/mhs

CARITAS Cyprus

- ул. "Агиу Марона" 8, офис 4, до градска порта Пафос, Никозия 1010
- 22-662606
- administration@caritascyprus.org
- www.caritascyprus.com

Cyprus Stop Trafficking (CST)

- пк 24228, Никозия 1702
- 22-771063, 99-428952
- Cyprus.stop.trafficking@gmail.com , aachristophidou@hotmail.com
- www.cyprusstoptrafficking.webs.com